

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0217U007470

Державний реєстраційний номер: 0115U000088

Відкрита

Дата реєстрації: 15-01-2018

1. Етапи виконання

Номер етапу: 3

Назва етапу: Мовна / мовносоціумна особистість і граматики. Аналіз комунікативно-прагматичних механізмів і рівня їхньої репрезентованості в граматичних структурах

Початок етапу: 01-2017

Закінчення етапу: 12-2017

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02070803

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Адреса: 21021, м.Вінниця, вул. 600-річчя, 21

Телефон: +38 (0432)50-87-78

Телефон: +38(0432)50-89-30

E-mail: res.pro-rector@donnu.edu.ua

WWW: www.donnu.edu.ua

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02070803

Адреса: вул. 600-річчя, 21, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21021, Україна

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Телефон: 380432508930

E-mail: rector@donnu.edu.ua

WWW: http://www.donnu.edu.ua/

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 2201040

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 281.678 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Комунікативно-прагматична і дискурсивно-граматична лінгвоперсонологія: структурування мовної особистості та її комп'ютерне моделювання

Назва роботи (англ)

Communicative-pragmatic and discourse-grammatical lingvopersonology: linguistic identity structuring and computer modeling

Реферат (укр)

Витлумачено граматичну мовну ? мовносоціумну особистість, скваліфіковано комунікативно-прагматичні орієнтири лінгвоперсони у співвідношенні зі статусними рівнями ціннісної картини світу, визначено основні індивідуально-авторські маркування в лінгвоперсонологічних моделях, встановлено співвідношення мовноповедінкових моделей особистості із мовносоціумним середовищем та аксіогенними ситуаціями. Вперше скваліфіковано сучасні лінгвістичні технології моделювання мовної особистості, здійснено їх первинну апробацію на оригінальному експериментальному науково-дослідницькому лінгвістичному корпусі текстів. Уперше встановлено характерні риси мовносоціумної особистості в ареальносоціумних вимірах та визначено первинну ієрархію концептів в ареальнокогнітивному аспекті. Розроблено теоретичні засади машинного навчання лінгвоперсони з диференціюванням традиційних та оригінальних методів навчання лінгвоперсони, скваліфіковано методи опрацювання природного мовлення через призму аналізу синтаксису й семантики конкретної мовної особистості. Вперше схарактеризовано новітній інструментарій для обробки синтаксичної структури речення з урахуванням його лінійної організації та семантичного наповнення. Визначено основні тенденції карнавалізації мови в прозових творах Юрія Андруховича, визначено особливості мовно-постмодерної деміургії Володимира Єшкілева, діагностовано маргінальність як маркер постмодерності Юрія Іздрика та з'ясовано мовно-феноменологічні експерименти в текстовому просторі Тараса Прохаська, схарактеризовано співвідношення внутрішнього й зовнішнього вербального вираження лінгвоперсони (на матеріалі роману О. Забужко "Польові дослідження з українського сексу").

Реферат (англ)

The grammar of linguistic ? linguistic-social personality was interpreted, the communicative-pragmatic orientations of linguo-person were qualified in correlation with the status levels of a value paradigm of the world, the main individual and author's markings were determined in linguo-personal models, the correlations of language-behavioral models of the person with the linguistic-medium environment and axiological situations were determined. For the first time, modern linguistic technologies of modeling of linguistic personality have been skilled, their initial testing has been carried out on the original experimental research of the linguistic body of texts. For the first time, the characteristic features of the linguistic personality have been established in areal-social dimensions and the original hierarchy of concepts in the areal-cognitive aspect has been established. The theoretical principles of machine learning of linguo-person with the differentiation of traditional and original methods of teaching linguo-person were established. Methods of processing natural speech through the prism of analysis of syntax and semantics of a particular linguistic personality were developed. The newest instrumentarium for processing the syntactic sentence structure was considered for the first time, taking into account its linear organization and semantic content. The main tendencies of carnivalism of the language in prose works by Yuri Andrukhovych were determined, features of the language-postmodern demiurgism of Volodymyr Yeshkilev were established, marginality as a marker of postmodernity of Yuri Izdrik is diagnosed and linguistic and phenomenological experiments in the text space of Taras Prokhasko have been determined. The ratio of internal and external verbal expression of linguo-person (on the material of the O. Zabuzhko's novel "Fieldwork in Ukrainian sex") was characterized.

Індекс УДК: 81, 81.33:81.42

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Комунікативно-прагматична і дискурсивно-граматична лінгвоперсонологія: структурування мовної особистості та її комп'ютерне моделювання

Назва продукції (англ): Communicative-pragmatic and discourse-grammatical lingvopersonology: linguistic identity structuring and computer modeling

Очікувані результати:

Галузь застосування: 72.20 Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук

Опис продукції (укр): Розроблено теоретичні засади машинного навчання лінгвоперсони з диференціюванням традиційних та оригінальних методів навчання лінгвоперсони, скваліфіковано методи опрацювання природного мовлення через призму аналізу синтаксису й семантики конкретної мовної особистості. Вперше схарактеризовано новітній інструментарій для обробки синтаксичної структури речення з урахуванням його лінійної організації та семантичного наповнення.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 2017, акт впровадження в навчальний процес

Виробник продукції: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Споживачі продукції: викладачі, аспіранти, студенти

Перспективні ринки: ринок освітніх послуг

Права інтелектуальної власності: ДонНУ імені Василя Стуса та авторам спільно

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

Загнітко А.П. Теорія лінгвоперсонології. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2017. 136 с.; Краснобаєва-Чорна Ж. В. Концепт життя: кореляція реальних та ірреальних шляхів (на матеріалі української фраземіки) // Концепты и контрасты : монографія / Н.В. Петлюченко, С.И. Потапенко, О.А. Бабелюк, Е.Л. Стрельцов и др.; под. ред. Н.В. Петлюченко. - Одесса : Издательский дом "Гельветика", 2017. - С. 264-270 (632 с.) - (Серия "Одесские студии по лингвистике и социальным наукам"); Ситар Г. В. Синтаксичні фразеологізми в розрізі конструкційної граматики: монографія: [наук. і відп. ред. А. П. Загнітко]. Вінниця: ТОВ "Нілан ЛТД", 2017. 458 с.; Тепшич А.І. Мовна гра як домінанта постмодерного дискурсу (на матеріалі прозових творів представників станіславського феномена) : [монографія]. Белград; Вінниця: Нілад-ЛТД, 2017. 192 с.; Загнітко А.П. Лінгвокультурологія / Анатолій Загнітко, Інна Богданова [Текст] / За ред. А. П. Загнітка. Вид. 3-тє, перероб. і доп. Вінниця: ТОВ "Нілан-ЛТД", 2017. 288 с.; Краснобаєва-Чорна Ж.В. Дискурсологія: теоретико-прикладний аспект :навчальний посібник (для підготовки бакалаврів філології (прикладної лінгвістики)) / [за ред. А.П. Загнітка]. - Вінниця, 2017. - 108 с.; Краснобаєва-Чорна Ж.В. Основи красномовства : навчальний посібник (для підготовки магістрів філології (прикладної лінгвістики)) / [за ред. А.П. Загнітка]. - Вінниця, 2017. - 107 с. ; Harbera I. V. Phraseme-ideographic model of concept "Man" in the Ukrainian eastern-steppe dialects as the basis of linguistic database. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Перекладознавство та міжкультурна комунікація". Херсон : Видавничий дім "Гельветика", 2017. №3. С. 120-124.; Гарбера І. В. Репрезентація соматичного коду культури концепту "Людина" (на матеріалі фразеології східностепових українських говірок). Одеський лінгвістичний вісник : науково-практичний журнал. Одеса : Видавничий дім "Гельветика", 2017. №9. Т. 2. С. 69-73.; Загнітко А. Вступ [Текст] / Анатолій Загнітко. Лінгвістичні студії / Linguistic Studies : зб. наук. праць / гол. ред. А.П. Загнітко. Вип. 33. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2017. С. 11 - 13.; Загнітко А. Семантико-рольовий діапазон валентнозумовленого іменниково-давального в реченнєвій структурі [Текст] / Анатолій Загнітко. Лінгвістичні студії / Linguistic Studies : зб. наук. праць / гол. ред. А.П. Загнітко. Вип. 33. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2017. С. 13 - 25.; Загнітко А.П.

Синтагмальна модель відмінкової системи Юрія Шевельова і Євгена Тимченка: давальний відмінок (II) / Анатолій Панасович Загнітко [Текст]. Записки з українського мовознавства : Вип. 24: У 2-х т. Т. 1 [збірник наук. праць] = Opera in linguistica ukrainiana. Fasciculum 24. Vol. 1 / Гол. ред. Т.Ю. Ковалевська. Одеса: ПолиПринт, 2017. С. 169-179.; Загнітко А. Мовносоціумна граматики: теоретичні засади (динаміка морфологічного роду іменників) [Текст] / Анатолій Загнітко, Надія Загнітко. *Studia Ukrainica Posnaniensia. Zeszyt 5. Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza*, 2017. S. 45-55.; Загнітко А.П. Типологія морфологічних категорій: еволютивно-динамічні процеси [Текст] / Анатолій Панасович Загнітко. *Україністика и словенски свет : зборник научних радова [главни уредник Људмила Поповић]*. Београд: Филолошки факултет, 2017. С. 82 - 97.; Загнітко Н. Мовносоціумна граматики: теоретичні засади (динаміка морфологічного роду іменників) [Текст] / Анатолій Загнітко, Надія Загнітко. *Studia Ukrainica Posnaniensia. Zeszyt 5. Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza*, 2017. S. 45-55.; Загнітко А. Морфологічно-іменникова норма в системі та узусі: закономірності взаємодії [Текст] / Анатолій Панасович Загнітко, Надія Геннадіївна Загнітко . Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Філологічна". Острог: Вид-во НаУОА, 2017. Вип. 68. С. 4-10.; Загнітко А.П. Моно- і полілінгвоперсона в дискурсивних практиках: мовленнєво-поведінкові вияви [Текст] / Анатолій Панасович Загнітко, Надія Геннадіївна. Мова: класичне - модерне - постмодерне / відповід. ред. В.М. Ожоган. Вип. 3. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2017. С. 19 - 29.; Загнітко А. Вступ [Текст] / Анатолій Загнітко. *Лінгвістичні студії / Linguistic Studies : зб. наук. праць / гол. ред. А.П. Загнітко*. Вип. 34. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2017. С. 11 - 13.; Загнітко Н. Морфологічно-іменникова норма в системі та узусі: закономірності взаємодії [Текст] / Анатолій Панасович Загнітко, Надія Геннадіївна Загнітко . Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Філологічна". Острог: Вид-во НаУОА, 2017. Вип. 68. С. 4-10.; Загнітко А. Рівнево-ступенева типологія граматизації в сучасному слов'янському реченні [Текст] / Анатолій Загнітко. *Лінгвістичні студії / Linguistic Studies : зб. наук. праць / гол. ред. А.П. Загнітко*. Вип. 34. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2017. С. 28 - 38.; Загнітко А.П. Типологічна граматики поетичних конструкцій: від структури до емоції (I) [Текст] / Анатолій Панасович Загнітко. *Українське мовознавство : міжвідомчий зб. наук. праць / Редкол.: А.К. Мойсієнко (відп. ред.) та ін.- Вип. 47/2*. 2017. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017. С. 17-25.; Данилюк І. Перспективи застосування методу машинного навчання для моделювання мовної особистості. *Лінгвістичні студії / Linguistic Studies : зб. наук. праць / гол. ред. А.П. Загнітко*. 2017. Вип. 33. С. 159-164.; Ситар Г. В. Шляхи утворення синтаксичних фразеологізмів в українській мові. *Лінгвістичні студії / Linguistic Studies: зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т ; гол. ред. А. П. Загнітко*. Вінниця: ДонНУ, 2017. Вип. 33. С. 54-61.; Ситар Г. В. Алгоритм розпізнавання синтаксичних фразеологізмів (для послідовності чотирьох слів). *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. Київ, 2017. № 35. С. 31-39.; Краснобаєва-Чорна Ж.В. Роль зоосемізмів і флоризмів у формуванні ціннісної картини світу (на матеріалі фраземіки одно- та різносистемних мов) // *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 10: Проблеми граматики і лексикології української мови*. Вип. 13. - 2017. - С. 27-33.; Краснобаєва-Чорна Ж.В. Прагматика страху в українській фраземіці / Ж. В. Краснобаєва-Чорна // *Studia Ukrainica Posnaniensia. - Zeszyt 5. - Poznań : Wydawnictwo naukowe*, 2017. - S. 101-108.; Краснобаєва-Чорна Ж.В. Axiophraseme Pragmatics: Representation of Code Culture in the Axiological World's Image (on the Material of English, German, Ukrainian and Russian) // *Лінгвістичні студії : [зб. наук. праць]*. - Вип. 33. - Вінниця, 2017. - С. 83-87; Краснобаєва-Чорна Ж.В. Онімія ціннісної картини світу (на матеріалі української, російської, англійської та німецької фраземіки) // *Записки з українського мовознавства : [зб. наук. праць]*. - Вип. 24. - Одеса, 2017. - Т. 1. - С. 67-74.; Краснобаєва-Чорна Ж.В. Mind Value: Semantics, Structure, Pragmatics (on the Material of English, German, Ukrainian and Russian Phraseology). *Лінгвістичні студії : [зб. наук. праць]*. - Вип. 34. - Вінниця, 2017. - С. 79-87.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 110

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Абрамова Катерина Сергіївна

Гарбера Ірина Володимирівна

Данилюк Ілля Григорович

Загнітко Анатолій Панасович

Загнітко Надія Геннадіївна

Краснобаєва-Чорна Жанна Володимирівна

Матулевська Тетяна Володимирівна

Сидорчук Ольга Володимирівна

Ситар Ганна Василівна

Тепшич (Білозуб) Анастасія Іванівна

Керівник організації:

Хаджинов Ілля Васильович

Керівники роботи:

Загнітко Анатолій Панасович

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.